

Képelmélet – Kép a kultúrában 2015/2016., I. félév

Évfolyam: FFM2

Előadótanár: Tánczos Vilmos docens

E-mail: tanczosvilmos@yahoo.com

A tantárgy típusa: kötelező alaptárgy

Heti óraszám: 2 óra előadás **Kreditszám:** 2 kredit

A tantárgy célja

1. A képekről alkotott felfogások kultúrtörténeti áttekintése. Képelméletek.

2. Az egyetemes archetipikus képi szimbólumok rendszerének megismerése és a szimbólumelemzés során hasznosítható gyakorlati ismeretek, készségek elsajátítása.

A kurzus a kultúra különböző területein (pl. vallás és mítosz, populáris kultúra, szépirodalom, vizuális művészetek, szellemi népi kultúra, nyelvi kifejezés stb.) működő archetipikus szimbólumrendszert a vizuális művészetek, a hagyományos népi kultúra, a mai korra jellemző populáris tömegkultúra és az irodalom területeiről vett példaanyag alapján mutatja be.

Munkamódszer:

Az előadásokat vizuális szemléltetés és megbeszélés követi. Az előadások elektronikus vázlatait a hallgatók megtalálják a kar honlapján: <http://film.sapientia.ro/hu/oktatasi-segedanyagok/ii-ev-1-felev>

Jelenlét:

A kurzusok látogatása **kötelező**. A félév végén a vizsgára való jelentkezés feltétele a kurzusok 50%-án való jelenlét (minimum 7 előadás). 50-75% közötti jelenlét esetén (7-9 előadás) a hallgató plusz vizsgakérdést kap.

Az ellenőrzés módja, vizsgakövetelmények:

1. A félév végén a hallgatók **írásbeli vizsgát** tesznek a kurzus anyagából (lásd: a kar honlapján). Az írásbeli vizsga három részből áll:

a) a hallgatóknak a képek kultúrtörténetével kapcsolatos kérdésre kell válaszolniuk;

b) a képzet archetipikus képeit kell felismerniük, megnevezniük és értelmezniük különböző műfajokban (képzőművészet, filmművészet, irodalom, mítosz, folklór, populáris mitológia stb.);

b) egy rövid *film vagy filmrészlet archetipikus szimbólumainak elemzése*. (Minden bizonnyal olyan filmet/filmrészletet kell majd elemezniük, amelyet órán már megbeszéltünk.)

Az írásbeli vizsgára kapott jegy 2/3 arányban számít bele a tárgy vizsgaeredményébe.

2. A félév végén a hallgatók kb. 2 gépelt oldal terjedelemben elkészítik egy kb. 2-3 perces film részletes **filmtervét** (lehet reklámfilm, videoklip, rövidfilm, animáció stb. – Lásd még a jelen dokumentum végén található **MELLÉKLET**et!), amely az archetipikus jelképek használatára épül. A filmtervnek tartalmaznia kell a tervezett film epizódjainak (legalább 8-10 epizód) leírását és az ezekben használt archetipikus jelképek magyarázatát (milyen jelképek vannak benne? ezek mit jelentenek? milyen nagyobb képzetkörhöz tartoznak? miért használja ezt az adott kontextusban?). **A FILMTERVET AZ ÍRÁSBELI VIZSGA KEZDÉSI IDŐPONTJA ELŐTT 48 ÓRÁVAL**

ELEKTRONIKUS FORMÁBAN KELL ELKÜLDENI. – A filmtervre kapott jegy 1/3 arányban számít bele a vizsgaeredménybe.

A vizsga két részéből (1. írásbeli vizsga, 2. filmterv) külön is lehet vizsgázni, azaz a hallgató kérésére a vizsga egyik részére kapott korábbi jegy elismertethető.

Vizsgafeltételek a pótszesszióban:

A fent ismertetett vizsgakövetelmények és -feltételek a pótszesszióban is érvényesek.

Az előadások tervezett témái:

1. Szept. 15. – **Tanévnyitó (elmarad az óra)**

2. Szept. 22. – Alapfogalmak. A képek típusai. Mentális képek, kollektív tudattalan, archetípusok. A XX. századi pszichologizáló mítoszelméletek.

3. Szept. 29. – Az archetipikus szimbólumok rendszerszerűsége, az archetipális szimbolizáció szemiózisa

4. Okt. 6. – Az állatiasság képei

5. Okt. 13. – A halál sötét vize. A veszélyes és tisztátalan nőiség

6. Okt. 20. – A zuhanás képzetköre

7. Okt. 27. – A felemelkedés és a Fent szimbólumai

8. Nov. 3. – A Fény és a Szó

9. Nov. 10. – Harc, tisztítás, elválasztás

10. Nov. 17. – A szimbólumok ellentétükbe való átfordulása és eufemizálódása

11. Nov. 24. – 1. A zárt tér archetípusa. 2. Az esszenciális anyagok

12. Dec. 1. – **Román nemzeti ünnep (elmarad az óra)**

13. Dec 8. – 1. Ciklikus szimbólumok. 2. A haladás mítosza

14. Dec. 15. – Élet-, termékenység- és szerelemjelképek

Javasolt könyvészet: – *Lásd külön dokumentumban!*